

TOLDER JONAS HEINEMARK OG HANS ARVINGER

AF

I. SMITH.

I

NAVN OG HERKOMST

JONAS HEINEMARK, Øverste Tolder ved Øresund, var født i Haderslev omkring 1600¹. Han er efter al Sandsynlighed en Søn af Amtsskriver (Slotsskriver) paa Haderslevhus JONAS JENSSEN, ogsaa kaldet JONAS HEINEMARK.

Som Jonas Jenssen nævnes Faderen i Amtsregnskaberne fra 1595², i Regnskabet for 1617/18 dukker Navnet Jonas Heinemark op, til denne giver Omlagsforvalter GOTFRIED SCHRØDER paa Hellig Trekonger 1618 Kvittering for at have modtaget Intraderne fra Haderslevhus Len³. Samtidig benævnes Slotsskriveren Jonas Jenssen, ligesaa i de følgende Aar. I 1620/21 kaldes Slotsskriveren Jonas Heinemark, men samtidig skriver Lensmanden GERT RANTZAU fra Breitenburg til Amtsskriveren Jonas Jenssen⁴. I Aarene 1622/23 og 1623/24 staaer Slotsskriveren nævnt som Jonas Heinemark. I de følgende Aar er Hvervet som Amtsskriver (Slotsskriver) gaaet i Arv til CLAUS KNUDTZEN, som var gift med CATHARINA HEINEMARKS.

Jeg var efter det foreliggende tilbøjelig til at tro, at Jonas Jenssen og Jonas Heinemark var to Personer, og at det enten var Fader og Søn eller Svigerfader og Svigersøn.

Nu var Cathrine Heinemark ubestridelig en Søster til Jonas Heinemark, og da Cathrine Heinemark i et Købebrev af 14. Juli 1632 kaldes for Jonas Jenssens Datter⁵, og da hun ellers altid kaldes Cathrine Heinemarks, det er Heinemarks Datter, saa maa Jonas Jenssen og Jonas Heinemark være identiske. Dermed er det saa bevist, at Tolder Jonas Heinemark var en Søn af Amtsskriver Jonas Jenssen, senere kaldet Jonas Heinemark.

Hvorledes Navnet Heinemark er kommen ind i Familien, vides ikke. Amtsskriver Jonas Heinemark kaldes i et Bilag til Regnskabet 1620/21 af Omslagsforvalteren Jonas von Heinemark⁶, men dette „von“ er sikkert kun et Udslag af Trangen til at give Standspersoner et Skær af adelig Herkomst.

Navnet Heinemark er meget ualmindeligt. I et Missive af 10/7 1612 nævnes en PETER HEINEMARK, som var en Militærperson⁷. I Helsingør Marie K. viedes 9/10 1664 JENS RASMUSSEN HEINEMARK til Christine Nielsdøchter⁸. Han synes dog ikke at have været i Familie med Tolder Jonas Heinemark.

Jonas Heinemark den yngre sendtes i en Alder af 12 Aar til Universitetet i Leyden. Det ses af Universitets Matriklen, at der har været mange, som dengang immatrikuleredes ved Universitetet i den skolepligtige Alder. Forholdet maa sikkert opfattes saaledes, at disse Børn blev optaget i Universitetslærernes Hjem, hvor de undervistes i Humaniora, og at de blev immatrikuleret for at nyde godt af de Fordele, som tilkom Studenterne.

Under Opholdet i Leyden har Jonas Heinemark lært at tale Hollandsk; rimeligvis er han ogsaa bleven undervist i Fransk og Engelsk, maaske har han senere opholdt sig i Frankrig og England, thi Bircherød kalder ham en vidtberejst og i fremmede Sprog veltalende Mand⁹. Hans Sprogkundskaber har gjort ham særlig kvalificeret til Stillingen som øverste Tolder ved Øresund.

Efter sin Hjemkomst har han rimeligvis hjulpet Faderen ved Forretningerne som Amtsskriver; denne Stilling var meget alsidig, idet den omfattede baade en Amtsforvalters, en Amtsfuldmægtigs og en Dommerfuldmægtigs Gerning.

Hvis Faderen er død i 1624, har Lensmanden anset ham for at være for ung til at overtage Stillingen som Amtsskriver, tilmed da hans Svoger Claus Knudtzen, der var 10 Aar ældre, havde været knyttet til Embedet i flere Aar.

Efter Faderens Død forblev hans Ejendomme i Arvingernes udelte Besiddelse. Derom vidner følgende Ejendomsoverdragelser:

7. April 1638 udstedtes paa Haderslev Byting et Skøde til Amtsskriver Claus Knudtzen og hans Hustru Cathrine Heinemark paa Arvingerne efter sal. Jonas Heinemarks Vegne for Borgmester TANCKS Kaalgaard ved Erlevvejen, som mod Syd grænsede til sal. Jonas Heinemarks Kobbøl¹⁰.

Deraf fremgaar, at Amtsskriver Jonas Heinemarks Arvinger paa dette Tidspunkt endnu ejede Jord ved Haderslev og søgte at arrondere Jorden ved hensigtsmæssigt Jordkøb.

En halv Snes Aar senere, da Claus Knudtzen var død og ligesaa hans Hustru, og deres Ejendomme var komne i Tolderen Jonas Heinemarks og hans Arvingers Besiddelse, sælger disse et herskabeligt Hus til Kongen; det ses af, at Kongen 3. Februar 1649 skriver til Amtmand KAY VON AHLEFELDT, at han har købt det kendte Hus af Jonas Heinemark og Medarvinger, for at han kan have et Logis, hvor han kan bo. Amtmanden skal besigtige Huset og gøre et Overslag over Udgifterne ved Reparationen¹¹.

I 1677 skænkede Jonas Heinemarks Arvinger en stor Sølv Nadverkande til Fruekirken i Haderslev. Den er forsynet med følgende Indskrift: Jonas Heidenmarks saemtliche Erben. 1677¹².

Det er ejendommeligt, at der her er benyttet Navneformen: Heidenmark, da Jonas Heinemark selv skrev Heinemark, men samme Skrivemaade findes paa en Veksel fra 1639. Denne Skrivemaade kan næppe danne Grundlaget for videregaaende Gisninger, men maa sikkert kun tages som Udtryk for Ustabiliteten i Datidens Ortografi af Personnavne.

Naar Jonas Heinemark, til Trods for, at han har været borte fra Haderslev fra omkring 1625, føler sig saa stærkt knyttet til Haderslev, og lader denne Følelse gaa i Arv til sine Børn, saa beror det vel ikke blot paa, at han har tilbragt sin Ungdom her, men maaske ogsaa paa, at baade Faderen og Moderen var hjemmehørende i Haderslev By og Amt.

II

TOLDER I KØBENHAVN OG HÊLSINGØR.

Jonas Heinemark drager fra Haderslev til København. Her opnaar han hurtig den ansete Stilling som Tolder. 4. Juni 1627 underskriver Kongen hans Bestalling om at være Tolder udi Toldboden for Vort Slot København. Regnskabet begynder fra Philippi Jakobi 1627, da han overtog Bestillingen efter Anders Olufsen. Samtidig skal han være Bygningsskriver ved St. Anna Bro. Han skal til Løn, Kostpenge og Klæder for sig og sine Folk have 500 Rdl. Cour.¹³. Efter 3 Aars Forløb faar han en ny Gunstbevisning, idet han den 17. Marts 1630 faar Skøde paa et Hus ved Enden af Christianshavn Bro, som har været Toldbod, med tilliggende Grund, 70 sjæll. Alen lang og fortill 44 Alen bred, til evig Arv og Eje for sig og sine Arvinger¹⁴. Denne Ejendom sælger han igen til HANS KNIP, Borger i Kbh. Salget tinglystes den 8. April 1633 og stadfæstedes af Kongen d. 2. Maj 1641^{14a}.

19. December 1635 erhverver han Brugsretten til et Stolestade i St. Nikolaj Kirke imod et Vederlag af 4 Rigsdaler og en Kendelse

hvert fjerde Aar paa en Orts Daler¹⁵. Samme Aar har han ogsaa købt en Begravelse i St. Nikolaj K. I 1635 lod han et Barn begrave, Aaret efter atter et Barn. Den 14. November 1644 lod han sin Søster Katrine bisætte her¹⁶.

Hans Formuesforhold maa allerede i disse Aar have været ret gode, da han sammen med andre københavnske Borgere deltager i Oprettelsen af et Kompagni til Besejling af Grønland. Ved aabent Brev af 18. Februar 1636 gives der kgl. Tilladelse til Kompagniets Oprettelse¹⁷.

Den 30. Marts 1641 bliver han udnævnt til øverste Tolder ved Øresundstolden. Han har overtaget Toldregnskabet og faaet Løn fra 23. Marts; hans Løn var 400 Rdl. aarlig¹⁸. Da Svenskerne erobrede Kronborg i 1658, forlod han Byen og kom først tilbage efter Fredsslutningen¹⁹. 4. April 1661 fik han Bestallingen fornyet; hans Løn var nu fastsat til 500 Rdl. foruden de sædvanlige Sportler²⁰. Samme Dag aflagde han Ed til Enevoldskongen²¹.

Her i Helsingør lever han Resten af sit Liv. Han er en vindskibelig Mand, han øger sin Formue, erhverver baade Jordegods og rede Penge. Her dør han den 22. September 1662, han begravnes den 9. Oktober i Olai Kirke i den murede Begravelse mellem Pillerne ved de øverste Mandsstole mod Koret, som havde tilhørt hans Svigerfader Toldskriver WILLUM MORTENSEN ROSENVINGE²².

Sognepræsten HENDRIK GOISCHE holdt Ligtalen; den har sikkert ogsaa foreligget trykt ligesom hans Ligtale over Heinemarks Hustru, men desværre er den ikke bevaret, derfor ved vi saa lidt om hans Oprindelse og hans Uddannelse.

Det har været en stor Begravelse, det var jo den fornemste Embedsmand i Byen. Bircherod skriver, at der aldrig tilforn er skrevet saa mange Carmina funebria ved nogen Ligbegængelse som ved hans²³.

III

DOKUMENTER I DEN ARNAMAGNÆANSKE SAMLING

I den Arnamagnæanske Samling findes der blandt Diplomata Danica flere Dokumenter som vedrører Jonas Heinemark.

Hans Svoger FRIDRICH WILLUMSEN ROSENVINGE udsteder et Gældsbevis, dateret Quartier Schlrirne den 6. December 1638, hvori han erkender at være DAVID LEMKE 200 Rdl. skyldig og lover, at hans Svoger Jonas Heinemark skal betale dem i København²⁴. Gældsbeviset har en Paategning om, at hans Broder ALEX. WILLEMSSEN ROSENVINGE

har modtaget Beløbet af David Lemke, dateret Lybæk den 7. December 1638²⁵.

I Forbindelse hermed staar en Veksel, som JOHAN LEMPKE har udstedt den 5. Januar 1639, lydende paa 300 Rdl., som skal betales 6 Dage efter Sigt til WERNER KLAUMANN efter Ordre fra HENNING BÜERINCK. Beløbet skal krediteres David Lempke og to Obligationer paa tilsammen 300 Rdl. skal saa udleveres af Hr. Klaumann. Vekslen har Paategning om, at Jonas Heidenmark har rigtig betalt den 12. Januar 1639, signeret Werner Klaumann d. ældre²⁶.

Af disse to Dokumenter er Gælds brevet skrevet paa højtysk, Vekslen derimod paa plattysk. David Lempke er Købmand og Ejendomshandler i Lybæk. Johan Lempke er hans Broder. Henning Büerinck er ubekendt, men rimeligvis ogsaa Købmand. Werner Klaumann er den kendte Købmand i København.

Da der i Vekslen er Tale om 2 Obligationer med et Paalydende paa tilsammen 300 Rdl., saa maa der foruden det bevarede Gældsbevis have existeret et andet, lydende paa 100 Rdlr.

Det som overrasker mest, er den Hurtighed, hvormed en Veksel, som er udstedt i Lybæk den 5. Januar, kan komme til København og allerede være indfriet den 12.

Brødrene Rosenvinge har regnet rigtigt, naar de lovede, at deres Svoger Jonas Heinemark vilde indfri deres Gældsforpligtelse.

Mandag 1. December 1645 mødte Rasmus Rasmussen fra Fladsby (Flensborg Amt) paa Bytinget i Helsingør paa egne Vegne og med Fuldmagt af 2. Nov. fra sine Svogre Jacob Jensen, Løstrup (Flensborg Amt), Nis Erichsen i Ødis Bramdrup og Jes Jenssen i Vinderad (Flensborg Amt), som Arvinger efter afdøde Boy Knudsen i Fladsby for dennes Arv (som en Broderlod) efter Amtsskriver Claus Knudtzen og ligeledes med en Fuldmagt af 25. November fra afd. ANNA BRIXES, som boede i Sørup Skovby, Arvinger, nemlig JES BRIX i Skovby paa egne Vegne, og DIRICH MARCUSSEN i Trøgelsby paa Hustruen MAREN BRIXES Vegne (for en Søsterlod), og gav i Henhold til den derom oprettede Kontrakt fuldstændig Afkald og Kvittering paa deres Arv efter Claus Knudsen til deres Svogre Jonas Heinemark og PHILIP HANSEN GUDSLOFF, idet de takker dem for nøjagtig og fuldstændig Udbetaling. At saaledes er passeret i Retten, bevidner de 8 Tinghørere²⁷.

Forholdet er altsaa det, at Jonas Heinemark og Philip Hansen Gudsloff har ordnet Arven efter deres Svoger Amtsskriver Claus Knudtzen. Til dennes Broder Boy Knudsens og hans Søster Anna

Brixes Arvinger er der saa udbetalt a conto Beløb og da de har faaet, hvad der tilkommer dem, giver de gennem deres Medarving Rasmus Rasmussen Arveafkald.

11. Maj 1646 lader BEATRIS, JACOB GERRITS Efterleverske, paa Helsingør Byting tinglyse, at hun pantsætter til Jonas Heinemark sine Andele i TRINE JORRISSENS Gaard, idet hun skylder ham $1\frac{1}{2}$ Aars Husleje, og Pantsætningen gælder ogsaa for fremtidig forfalden Husleje, som andrager 25 Rdl. halvaarlig²⁸.

Mandag 1. Oktober 1649 blev der paa Helsingør Byting læst et Arveafkald fra Jonas Heinemark for den Arv han paa sin Hustrus Vegne kunde tilkomme efter sin Svoger Alexander Willumsen Rosenvinge²⁹.

Hans Svoger Alexander havde lige som Broderen Frederik 1. Januar 1649 faaet Tilladelse til at rejse udenlands. Denne Rejse er sandsynligvis ikke bleven til Virkelighed³⁰.

22. Juni 1655 faar Jonas Heinemark et Privilegium paa 20 Aar paa Udførsel af levende Aal fra Helsingør eller Amager³¹.

Oberstløjtnant FREDERIK WILLUMSEN ROSENVINGE døde den 16. Februar 1656. Hans Bohave, som befandtes i hans Svoger Jonas Heinemarks Gaard i Stengaden, blev forsegleet den 26. Febr. Efter Begæring af CHRISTIAN JACOBSEN, tilforordnet Prokurator i København, for en Del af den Afdødes Creditorer, og i Nærværelse af Jonas Heinemark som Creditor, blev Seglene brudt af Byfoged MARTIN OWE og Bysekretær ANDERS HARCKSEN. De registrerede Genstande, dels Ting af Kobber, Messing og Tin, som blev vurderet af Thomas Høy Rotgeter, dels Sengetøj og lign., som blev vurderet af Else Kockis og Birgitte Peter Holstis, ansattes til en Værdi af 53 D. 3 Mk. 15 Sk³².

De førømtalte Creditorer i København nævnes i en Udskrift af Københavns Raadstue Protokol ved Navnene: Jacob Pettersen, Carl Kandestøber og Johan L. Berg. Da de rejser Krav om at faa deres Fordringer dækket af Frederik Willumsen Rosenvinges efterladte Løsøre, anlægger Jonas Heinemark, som har bekostet sin Svogers Begravelse og betalt Registreringen samt har Krav paa Husleje for det efterladte Gods, Sag imod dem, for at faa sine Krav anerkendte som

privilegerede. Dette Krav er des mere forstaaeligt, som Efterlædskaberne er opgjort til 429 Daler 13 Skilling, medens Jonas Heinemarks Krav ifl. Regnskab andrager 575 Sletdaler 1 Mark 10 Skilling. Borgmester og Raad i København afsiger den 27. November 1656 Kendelse om, at Jonas Heinemarks Fordringer er fortrinsberettigede, og for saa vidt de ikke dækkes af Boet, skal han søge det øvrige, hvor han bedst vil og kan.

Denne Kendelse lader Jonas Heinemark tinglyse paa Helsingør Byting den 8. Maj 1657³³.

Endelig findes en Regning fra Jørgen Buhr over leverede Manufakturvarer i Tiden fra 31. Oktober 1657 til 22. November 1660, tilsammen for 316 Daler 1 Mark 15 Skilling. Paa Byens Vegne kræver Jørgen Buhr af Jonas Heinemark efter Jordebogens Indhold forskellige Afgifter til et Beløb af 3 Daler 2 Mark³⁴.

IV

RETSSAGER OG EJENDOMSHANDELER.

Jonas Heinemark har ført sin Arvepart efter sin Fader og efter andre ind i Riget og ikke svaret Kongen Afgift deraf. I denne Anledning faar Lensmanden over Kronborg Len, ARNDT VON DER KUHLA, ved kgl. Missive af 9. November 1646 Paalæg om, at han skal erfare, hvad Ret dertil Jonas Heinemark paaberaaber sig og underrette Kongen derom³⁵.

Der er opstaaet Strid mellem Jonas Heinemark og Jens Olufsen i Anledning af en Kontrakt mellem afd. Willum Mortensen og Jonas Heinemark. Der har været udnævnt 4 uvildige Mænd til at jævne Trætten, men de har ikke kunnet opnaa Enighed i Sagen. Nu skal de ifl. Missive af 17. November 1646 igjen optage Sagen, stævne Parterne til København og paadømme Sagen efter de forelagte Dokumenter³⁶.

Under 18. Februar 1647 udstedes et kgl. Missive til Borgmester og Raad i København, at de straks skal dømme, naar Jonas Heinemark indstævne de tvende Mænd, som har dømt mod Jens Olufsen fra Gulland, om deres Dom skal staa ved Magt, og at Sagen kan indannes til førstkommende Herredag³⁷.

Der er opstaaet Strid mellem Jonas Heinemark og Hans Sørensen paa Christianshavn om en Plads paa Christianshavn. Gunde Rosenkrands, Axel Urup m. fl. beskikkes til at begive sig til Aastedet, at

besigtige Stedet, at lade fremlægge Dokumenterne og at forhandle i Mindelighed eller afgøre Sagen ved endelig Dom. Kgl. Missive af 18. Juni 1653³⁸.

2. Juni 1658 faar Jonas Heinemark 4 Adkomstbreve konfirmeret, ved hvilke hans Svigerfader har erhvervet forskjellige Grundstykker og Rettigheder.

1) Kronen sælger den 7. September 1621 til Andreas Vintapper i Vort Slot Frederiksborg og hans Arvinger Kronens Grund udenfor Helsingør ved den næste Bro ved Snekkersten med Forkøbsret for Kronen.

2) Kongen bevilger Willum Mortensen, øverste Tolder i Helsingør, fri Fiskeri ved Stranden langs Grunden for den Teglgaard, han ejer udenfor Helsingør, hvorimod han skal vedligeholde en Træbro, som ligger midt for Teglgaarden paa Adelvej over et Vandløb, d. 23. Marts 1623.

3) Kongen overlader den 23. Maj 1633 til Willum Mortensen et Stykke Jord, som ligger ved Teglgaarden, som denne har erhvervet af Andreas Vintapper og Arvinger, og bevilger, at syv gamle Egetræer maa hugges.

4) Kongen overdrager den 12. November 1639 til Willum Mortensens Arvinger et Stykke Jord, kaldet Elholm, beliggende oppe i Skoven noget fra Kronborg, til Brug som Tørvegrav til Teglgaarden³⁹.

Jonas Heinemark faar ved kgl. Missive af 30. Juli 1660 et aarligt Vederlag paa 200 Rdl. for at have Toldboden i sit Hus⁴⁰.

Jonas Heinemark har paa et eller andet Tidspunkt overtaget 48 Demat Land i Gudskogen som Brugs pant af Jørgen Beyer. Gudskogen i Tønder Amt hørte til den gottorpske Del af Sønderjylland. Disse Landerier laa altsaa dels langt borte, dels under fremmed Jurisdiktion. Ved Boopgørelsen efter Jonas Heinemark turde Exekutorerne ikke ansætte denne Jordbesiddelse til Værdi; den betragtedes som et usikkert Aktiv. Der maa have været knyttet særlige Privilegier til disse Koogsjorder, muligvis Skattefrihed i en vis Aarrække, thi i 1665 ansøger Heinemarks Børn og Arvinger om, at Hertugen vil stadfæste Privilegierne, i hvilken Anledning Kongen sender et Reskript til Hertug Christian Albrecht af Gottorp⁴¹.

V

HUSTRU OG BØRN.

Jonas Heinemark ægtede den 14. Juni 1629 i Helsingør BIRGITTE WILLUMSDATTER ROSENVINGE⁴². Hun var født i Helsingør den 15. September 1612. Hendes Forældre var Tolder WILLUM MORTENSEN og BIRGITTE STUFFRISDATTER. Hendes Slægt havde i over 100 Aar hørt til de førende Familier i Sundbyen; Fædrene havde været Borgmestre og Toldere. Stamfaderen hed MOGENS JENSEN, han havde været Kong Hanses Sekretær og Foged paa Bergenshus, han var bleven adlet i 1505, senere drog han til Helsingør, hvor han blev Borgmester i 1517.

Jonas Heinemarks Hustru Birgitte Willumsdatter døde den 15. November 1660 og blev begravet i St. Olai Kirke den 26. November. Sognepræsten HENDRIK GOISCHE holdt Ligtalen, som blev udgivet i Trykken. Som Tillæg faar man en Række personalhistoriske Oplysninger om hendes Slægt⁴³.

Birgitte Willumsdatters Brødre, ALEXANDER WILLUMSEN ROSENVINGE og FREDERIK WILLUMSEN ROSENVINGE, var Officerer i den norske Hær og fik ved kgl. Skrivelse af 18. Juli 1646 deres Adel fornyet⁴⁴.

I hendes Ægteskab var der 9 Børn: 2 Sønner og 7 Døtre. De 2 Sønner og 1 Datter døde som smaa, de blev begravet i St. Nikolaj Kirke; om to af dem ved vi, at det var henholdsvis i 1635 og 1636⁴⁵. Af de 6 Døtre, som blev voksne, døde Cathrine en Maanedes Tid efter Faderen og blev begravet den 30. Oktober 1662 i Olai Kirke i Helsingør⁴⁶.

De øvrige Døtre er følgende: 1. BIRGITTE, f. ca. 1630, 2. CHRISTENCE MARIE, f. 23/12 1633 i København, 3. MARGRETHE, f. ca. 1637, 4. MARIE, døbt 18/12 1642 i Helsingør (Olai K.), 5. ANNA, døbt 7/1 1644 i Helsingør (Olai K.).

Om deres Liv kan følgende oplyses:

1. BIRGITTE. Hun blev den 20. September 1648 gift med Toldskriver JOHANNES THOMASEN; hun maa derfor være født ca. 1630 og dermed den ældste af Børnene. Tidspunktet for Giftermaalet er konstateret paa følgende Maade:

Helsingør By ejede en hel Del Tingenstande: Fade, Tallerkener, Kander m. m., som den lejede ud til Borgerne, naar de skulde have et større Gilde. Det fremgaar af Regnskabet over disse Indtægter, at Jonas Heinemark har lejet Byens Tin den 20. September 1648⁴⁷. Sammenholder man dette med, at Joh. Thomassen og Birgitte Heinemark fik deres første Barn døbt i St. Olai K. 4. November 1649, saa

passer det godt med, at det har været Bryllupsgildet, som blev holdt den 20. September 1648. Som Faddere ved det første Barns Daab, ved hvilken hun fik Navnet DOROTHEA, nævnes Sognefoged HENRICUS THOMAS fra Marne (Ditm.), rimeligvis en Slægting af Joh. Thomassen og MARGRETHE HANS BOYSENS fra København, det var HANS BOYSEN d. æ.'s Hustru, hvis Søn senere blev gift med Margrethe Heinemark. Hun boede i 1661 som Enke i Studie Stræde i Jochum Slotsfogeds Gaard⁴⁸.

Joh. Thomassen og Birgitte Heinemarks fik deres anden Datter Birgitte døbt 6. Januar 1651. Som Faddere optræder bl. a. Dr. GEORG KRUCK, som i Mellemtiden var bleven gift med CHRISTENCE MARIE HEINEMARKS, og MARIE PHILIP HANS GUDLOFFS af København. Marie Gudsloffs var sikkert en Søster til Jonas Heinemark, da PHILIP HANS GUDSLOFF andetsteds kaldes hans Svoger og var Medarving til Amtsskriver Claus Knudtzen og hans Hustru Kathrine Heinemarks. Philip Hans Gudsloff var en Søn af den holstenske Kansler JONATHAN GUDSLOFF; han havde været Amtsskriver i Svavsted Amt 1631–1637⁴⁹.

Allerede 14. December s. A. fik Forældrene deres 3. Barn døbt, det var en Dreng, som fik Navnet CHRISTIAN FREDERIK; som Faddere optræder saa fornemme Personer som Frederik III, HOLGER VIND og CHRISTOPHER GABEL.

Johs. Thomassen blev begravet i St. Olai K. 24. December 1658⁵⁰.

Ved Faderens Død i 1662 er Birgitte Heinemark gift med Oberstløjtnant GEORG MØLLER. Denne levede endnu 1684⁵¹.

Hostrup Schultz lader Birgitte Heinemark være anden Gang gift med Sognepræsten i Borup MOGENS ANDERSEN REGEL. Hvis hun har været gift med ham, er det hendes 3. Ægteskab. Hostrup Schultz angiver ingen Kilde, saa det er muligt, at der foreligger en Forveksling med Pastor Regels Ægteskab med BIRGITTE LIME, som var en Søsterdatter af Birgitte Heinemark.

2. CHRISTENCE MARIE, Jonas Heinemarks næstældste Datter; hun fødtes i København den 23. Nov. 1633 og blev den 27. Juni 1650 gift med Dr. med. GEORG KRUCK, Læge ved Akademiet i Sorø. Han var født d. 15/8 1598 i Eisenach og døde i Sorø 3/12 1659. Efter en halv Snes Aars Enkestand ægtede hun i 1670 Løjtnant HANS SPORMAND; de fik kgl. Bevilling til Vielse i Hjemmet 14. Marts 1670⁵². Hun døde 4. Juni 1687 i København⁵³. Hans Spormand blev Kaptajn i Liv Rgmt. t. Fods og fik efter Ansøgning sin Afsked 2/4 1681. 10. Marts 1677 havde han i Christiansstad skrevet et Testamente, underskrevet til Vitter-

lighed af Major NIKOLAUS HERMANNSEN og af J. BREDALL. I Testamentet hedder det, at da han og hans Hustru ingen Livsarvinger har, gør han sin Hustru Christence Marie Heinemark til Enearving, da han var en fattig Karl af ringe Midler, da han traadte i Ægtestand med hende.

Hans Hustru andrager i en Skrivelse, dat. Christianshavn 15. Nov. 1677, om, at Testamentet maa blive konfirmeret. Hun vil, saafremt hun overlever Manden, give hans Arvinger 30 Rdl. for al deres Arvekrav. — Testamentet konfirmeres den 30. Januar 1678⁵⁴.

3. MARGRETHE, hvis nøjagtige Alder vi ikke kender, blev 1654 gift med Hofkammerer JOHS. BOYSEN⁵⁵. Han var en Søn af Omslagsforvalter JOHS. BOYSEN den ældre og hans Hustru MARGRETHE, som var en Datter af TITUS THOMSEN i Wilster⁵⁶. Han er født i Flensborg, hvis Latinskole han sikkert har besøgt. Den 23. August 1650 blev han immatrikuleret ved Universitetet i Strassburg⁵⁷. Johs. Boysen var Hofmønsterskriver fra 25. Okt. 1659 og Kasserer ved Hofetatens Kasse fra 16. Febr. 1661 til 13. Dec. 1663⁵⁸. 30. Okt. 1661 fik han Ordre til at tiltræde Aastrup Len og Gods, som han havde faaet udlagt som brugeligt Pant efter Sehesteds Død⁵⁹. Naar Johs. Boysen fik Aastrup Len og Gods udlagt som brugeligt Pant, saa var det i Virkeligheden for de Penge, som hans Svigerfader havde forstrakt ham med. Beløbet androg ifl. en af Johs. Boysen ved Skiftet efter Jonas Heinemark udstedt Revers 12.418 Rdl.⁶⁰. Da Johs. Boysen ikke fyldestgør Boets Krav mod ham, men søger at unddrage sig Forpligtelserne ved at begive sig udenlands, bliver han dømt til at betale, og Arvingerne faar ved kgl. Missiver af 15. og 21. Oktober 1663 Bemyndigelse til at gøre Arrest i hans Formue og at lade ham selv arrestere⁶¹. 1. November 1665 udsteder Kongen et aabent Brev, hvori der tilsikres Johannes Boysen frit Lejde i 3 Aar, for at han kan opnaa Enighed med sine Kreditorer⁶². Han maa rimeligvis have opnaaet en Ordning med dem, da han ikke nævnes i de senere Stridigheder mellem de andre Arvinger.

Af et Testamente, som Enken efter Hans Boysen d. æ. oprettede 15. September 1670 under Tilkaldelse af hendes Værges Assessor, Præsident i København PETRUS BULLICIUS (PETER BÜLCKE) og som blev konfirmeret 3. December 1670⁶³, kan vi slutte os til, at Margrethe Heinemark er død paa dette Tidspunkt; muligvis har hun været død i flere Aar, i hvert Tilfælde i over eet Aar, thi Margrethe Boysen d. æ. fik ogsaa et Testamente, hvis Indhold vi dog ikke kender⁶⁴, konfirmeret 22. Marts 1669.

Margrethe Boysen gør sin Søn Johs. Boysen arveløs, da han er kommen i Vidtløftigheder, som han ikke kan hjælpes ud af med hendes ringe Midler. Det er sikkert hans Forpligtelser overfor Jonas Heinemarks Bo, som Moderen hentyder til. Af Omtalen kan vi se, at han var i Live paa dette Tidspunkt.

Hun indsætter sin Datter MAGDALENE, som var gift med Commissær NICOLAUS NISSEN, til Enearving, men hun skal give Broderbørnene Friedrich, Johannes og Sophia Amalia hver 1000 Rdl. Disse Børn er opdraget hos Bedstemoderen, som elsker dem som sine egne Børn.

4. MARIE døbt 18. December 1642 i St. Olai Kirke; hun viedes den 14. December 1664 i Helsingør til CLAUS LAURITSEN LIME, som var døbt i Olai K. 12. Sept. 1641 og døde i Rønne 15. Juli 1685⁶⁵. Hun døde 27. April 1703 i Helsingør.

5. ANNA, den yngste Datter, døbt i Olai K. 17. Jan. 1644 og ægtede 19. Juni 1667 Mag. CLAUS JACOBSEN WILDSCHÖTT. 22. Maj havde de faaet Bevilling til Vielse i Hjemmet uden Trolovelse og Lysning⁶⁶. Ægtefællen maa være død et Aars Tid efter, thi 12. Juni 1670 begravnes Anna Heinemark i Malmø St. Petri Kirke som CORNELIUS KRUDTMEYERS Hustru⁶⁷.

Ifl. Hostrup Schultz var Jonas Heinemark anden Gang gift med ANNA JENS DATTER BRUN. Vielsen findes ikke i Helsingørs Kirkebøger. Da hun ikke nævnes ved Skiftet efter Jonas Heinemark, maa hun være død før ham.

VI

BOET OG DETS DELING

Samme Dag Jonas Heinemark afgik ved Døden, blev hans Bo forseglet og registreret i Nærværelse af Kæmner JOHAN KRUSE, Byfoged DAVID SVENDSEN og Byskriver ANDERS HARCKSEN⁶⁸.

16. November 1662 ansøger Johannes Boysen om, at Tolder MORTEN MORTENSEN og Toldskriverne ANDERS NIELSEN BØGVAD og WILLUM WILLUMSEN beskikkes til at registrere og ved uvildige Mænd taxere vores kære Fader Jonas Heinemarks Løsøre, Huse, Grunde og Ejendomme. Endvidere at Toldskriver SENECA CARSTENSEN beskikkes som Formynder for den ugifte ældste Datter Maria Heinemark og Raadmand Hans Hansen for Anna Heinemark. 18. og 22. November beskikkes de paagældende henholdsvis som Exekutorer og som Værger⁶⁹.

De udmeldte Skifte-Commissærer foretager Registreringen 6. De-

cember og følgende Dage. Tilstede er Toldskriver LAMBERT EBBESEN som Lavværge for Christence Heinemark, afd. Dr. med. Krucks Enke, Læge paa Sorø Akademi, Oberstleutnant GEORG MØLLER paa sin Hustru Birgitte Heinemarks Vegne, Toldskriver Seneca Carstensen for Maria Heinemark og Raadmand HANS HANSEN for Anna Heinemark.

Registreringen lyder i Hovedtræk saaledes:

Jorde Gods.

Hovedgaarden paa Stengaden, strækkende sig til Stranden, taxeret til 3000 Rdl.	4500 Sletdaler
Fem hosliggende Boliger, i 1 bor Morten Badskær, i den anden Hans Kagsmand, to staar ledige samt een beboes af Arrir Bayer	1500
En Ladegaard med hosliggende Bolig i Paul Thyssens Stræde	300
En Gaard paa Stengaden, som sal. Fedder Davidsens Quinde nu i boer	1050
Stejleplads m. m.	200
Aalestade før Teglgårdens Grund indbringer til aarlig Landgilde $1\frac{1}{2}$ Td. Aal til Grundens Ejer.	
Fire Fiskedamme, liggende langs med Kongens Vej ved Brinksholm med hosliggende $1\frac{1}{2}$ Pund Sædejord	450
En Lejebolig som Jacob Winther har boet i	600
Et Stykke Jord udenfor Svingelen imellem Johan Hansens Vang og Blegemandens Have	1000
Hvad angaar de øde Pladser efter den store nedbrudte Gaard ved Hjørnet af Stifnelse Strædet samt Boliger og Haver, har ikke kunnet vurderes, da de hører ind under Slottets Grund.	

8700 Sletdaler

Bønder Gods.

Johannis Boysens Revers, d. 13. Marts 1663 – 12.418 Rdl. 2 Sk., deri fragaar 568 Rdl. for diverse Udgifter – Rest 11.850 Rdl., samt 158 Rdl. 12 Sk., bekostet paa Dronningen af Sverrigs Traktement, samt 112 Rdl., som Jeronimus Kohl var skyldig for Husleje, og 900 Rdl., som Arvingerne var berettiget i det Østiske Compagni af 1401 Rdl. 1 Mk. 10 Sk. og Heinemarks Arvingers Interesse mod Johs. Boysen i Aastrup, Lens Godser efter denne Adkomst, nemlig 50 Rdl.tønde Korn i Bønder Godset som det forn. Boysen af Kongen overdraget er og andrager disse Summer nemlig 13.020 Rdl.

Hartkorn 260 Td. 2 Skp. $1\frac{1}{2}$ Fj.

Begravelsessted.

Sal. Willum Mortensens muret Begravelsessted i St. Olai K. mellem Pillerne ved de øverste Mandsstole mod Koret forbliver samtlige Arvinger til Bedste.

Stole Stader i St. Olai K.

D. 11. og 12. Mande Stol ved den søndre Mur- 6 Stader- 3 i hver			
Stol	144	Daler	
D. 9. Mande Stol ved Mellemgulvet 1 Stade	45	-	
D. 10. Kvindestol paa 2	90	-	
D. 12. - 1	30	-	
D. 13. - 2 -	90	-	
4 Kvindestole i Capellet paa den venstre Haand.....	72		
4 Mandsstader i den tyske Kirke paa Mellemgulvet.....	48	-	
1 $\frac{1}{2}$ Stade i d. 8. Kvindestol paa Mellemgulvet	18	-	
D. 16. Mandsstol ved d. søndre Side 2 Stader	48	-	
	585	Daler	

Guld og Perler	2231	Daler	
Forgylt og hvidt Sølv.....	357		
Fint Tin m. m.....	164	2	Mk. 2 Sk.
Kobber	102	3	0 Sk.
Messing	169	2	12 -
Linklæder	439	0	26 -
Bænkeklæder	224	3 $\frac{1}{2}$	0 -
Sengeklæder	278	1 $\frac{1}{2}$	0 -
Gangklæder	161	2	0
Trævarer.....	120 $\frac{1}{2}$	0	18 -
Contrafejer	76	3	0 -
Alabast og Stentøj.....	25	3	14
Spejle og Glas.....	20	2	- 0 -
Rustning og Jernvarer.....	68	0	12
Vogne, Hestetøj, Varer.....	160	1	0 -
Bøger.....	26	-	3 $\frac{1}{2}$ 0 -
Obligationer.....	5429	1	0 -
	19697	Daler 0	Mk. 13 Sk.

Skyldig Kapital, Renter, Regninger inkl.

Medgift til Marie og Anna Heinemark:

4800 Daler	18132	-	3	-	9	-
	1564	Daler				

Jacob Petersen i København berettiget til Hartkorn 22 $\frac{1}{2}$ Td. 1 Fj.

Rest - 237 $\frac{1}{2}$ - ,

Til Fordeling blandt Arvingerne bliver saaledes 1564 Daler og 237¹/₂ Td. Hartkorn. Disse faar hver 312 Daler og 49¹/₂ Td. Hartkorn, nemlig Christentze Marie, sal. Dr. Krucks, Birgitte Heinemark, Oberstleutnant Georg Møllers, Johannis Boysen paa hans Hustru Margrethe Heinemarks Vegne, Marie Heinemark og Anna Heinemark, disse to sidstnævnte faar hver desuden 2400 Daler i Udstyr.

Blandt de uvisse Fordringer opføres 48 Demat Land i Gudskoog, der har ikke været Indtægter siden 1656, Hans Boysen, som har klareret Indkomsterne, er bleven borte.

Ved det Afkald som Amtsskriver Claus Knudsens Arvinger har gjort til sal. Jonas Heinemark, findes følgende Obligationer og Kvitteringer:

Clement Knudsens Obligation	d. 3. Okt. 1637	100	Rdl.	
Jesse Brixes	—	1. Jan. 1642	200	
Peter Wolgas	—	Mortensdag 1637	100	-
Balzer Jacobsen		d. 24. April 1642	100	
Boy Knudsen		d. 26. Okt. 1639	200	
Clement Knudsen	---	d. 17. Okt. 1640	500	-
Dirich Marcher		Mikkelsdag 1633	100	

End befinder sig en anden Afregning, som er gjort imellem sal. Jonas Heinemark og Marie Philipp Gotzloffs 1656 hendes Søn Jonnas Gotzloff at have adskillige Breve og Obligationer hos sig paa tilstaaende Gæld i Holsten, som vil affordres, Boet til Rigtighed og Bedste, hvad deraf Kommer eller kan.

Til Slut gøres der Forbehold med Hensyn til Hans Boysens Tilsvar overfor Boet.

Helsingør d. 10. Juni 1663
(Underskrifter)

12. Juni andrager Exekutorerne om, at Boet, som endnu er under Forsegling, maa frigives til Deling mellem Arvingerne, efter at Kreditorerne er tilfredsstillet⁷⁰.

Ved Missive af 28. Juli 1663 bestemmes, at Skiftets Commissarier straks skal indstævne Jonas Heinemarks Arvinger og Formynderne for Arvingerne for sig for at føre Skiftet til Endelighed, de omstridte Poster skal enten afgøres i Mindelighed eller ved endelig Dom⁷¹.

Tolder Mads Mortensen fritages paa Grund af Tjensteforretninger og Svaghed d. 10. August fra Hvervet som Medlem af Skifte Commissionen. De to andre Medlemmer Toldskriverne Willem Willemsen og Anders Nielsen skal føre Skiftet til Ende⁷².

Den 25. Juli 1664 fritages Seneca Carstens for Værgemaalet for Maria Heinemark, Georg Møller beskikkes i hans Sted⁷³.

Den 1. Nov. s. A. klager Carstens over, at han ikke har kunnet aflevere til Oberstleutnant Møller, som var beskikket til Formynder for Marie Heine-

mark i hans Sted. Han anmoder om, at Møller faar Ordre til at møde paa næste Helsingør Byting og at give ham Kvittering.

Samtidig beder Claes Laersen Lym om at maatte faa Formynderskabet for Maria Heinemark efter Seneca Carstens, da han vil indgaa Ægteskab med hende om en 5 Ugers Tid.

I denne Anledning udfærdiges d. 10. Nov. et kgl. Missive til Seneca Carstens, hvori det hedder, at da Claus Lauritzen Lym agter at indgaa Ægteskab med Maria Heinemark, kan Værgemaalet straks efter Bryllupet overdrages til ham og Oberstløjtnant Møller fritages⁷⁴.

VII

STRIDIGHEDER MELLEM ARVINGERNE.

I sit Andragende om Fritagelse for Hvervet som Skifte Commissær skriver Seneca Carstens d. 18. Juli 1664: at al Boets Formue medgik til at dække Creditorenes Tilkrav paa 20.000 Daler paa 60 Daler nær. Arvingerne har et stort Krav mod deres Medarving Johannes Boysen, som for et Tilgodehavende, som Jonas Heinemark havde hos Skatkammeret, fik Aastrup Amt og Gods overdraget. Da Commissærerne krævede Arrest over hans Person, undveg han af Riget. Der er endnu er Gældsposter udestaaende i Stift Bremen og i Holsten og andre afsides beliggende Steder, som ikke kan erholdes uden at der maa føres vidtløftig Proces⁷⁵.

Som tidligere nævnt, fik Johs. Boysen nogle Aar senere frit Lejde i tre Aar, for at komme til Enighed med sine Kreditorer. Da man ikke mere hører noget til ham under Stridighederne mellem de øvrige Arvinger, maa man antage, at han har opnaaet en Ordning.

Af de forskellige Indlæg ses, at Claus Laursen Liim, som havde ægtet Maria Heinemark, har administreret Boet. Hans Svogre Oberstløjtnant Georg Møller og Løjtnant Hans Spormand hævder, at han bruger Boets Midler til egen Fordel og kræver ham dømt til at aflægge Regnskab. Sagen gaar tilsidst til Højesteret. Dennes Dom kender vi fra et kgl. Missive af 10. Nov. 1671, som udstedes i Anledning af, at Claus Larsen Liim sidder denne Dom overhørig. Det nævnte Missive lyder:

Helmuth Otto Friherre von Winterfeld at tilholde Claus Laursen Liim at stille Ob. Lt. Georg Møller og hans Medarvinger Caution efter Højesteretsdom.

Hvad os elskelige Georg Müller, Voris Ob. Lt. over det Sjællandske Regiment og Hans Spormand for Os allerunderdanigst haver ladet andrage, anl. den Ophold som Claus Larsen gører dennem og deres Medarvinger imod

Vores ergangne Højesterets Dom d. 27. aug. 1670 lydende som efterfølger: Efterdi klarligen befindes, at den mellem Claus Lauridsen Liim og hans Medarvinger Ob. Lt. Müller og Lt. Spormand Aar 1667 d. 17. Dec. oprettede Contrakt, at Claus Larsen Liim sig til forbinder at gøre disse tvende hans Medarvinger god og nøjagtig Rigtighed for de 100 Rdl., som Cantzler von Grifenkrantz for al Claus Larsen Liims og hans Medarvingers præention udloved, da bør Claus Larsen Liim ey videre end efter første ergangne Hofrettens Dom at deponere udi Hofretten saa meget af de 1000 Rdl. med dets paaløbne Renter fra den Tid, Pengene blev annammede, som Ob. Lt. Møller og Lt. Spormand deraf kan tilkomme, dog at i de 1000 Rdl. kommer til Afkortning hans Bekostning som Claus Larsen Liim befindes at have gjort, saa vel paa den Gjælds Fordring hos Dr. Lippes Arvinger som paa den Proces paa de 48 Demppterland som tilsammen beløber efter moderation 516 Rdlr., hvorimod Claus Larsen Liim bør straks udi Sterfbo at indlevere alle de Original Breve, som angaar den Proces om de 48 Demppterland. Angaaende den sidste Hofrettens Dom om de 1300 Mk. lybsk som alene paa nogle missiver er grundet, den bør at være som udømt, og ej komme Claus Larsen Liim til Skade i nogen Maade, og Claus Larsen Liim for ugrundede haarde Beskyldninger og Irettesættelser aldeles fri at være, desforuden Ob. Lt. Møller og Lt. Spormand pligtig være at erstatte Claus Larsen Liim alt paa denne Proces anvendte billig Bekostning, som derpaa kan gaa indtil Højesterets Dom er taget beskreven.

Ganske videre af hosfølgende deres allerunderdan. suppl. see og erfare. Thi er Voris allernaadigste Vilje og Befaling, at Du tilholder Claus Larsen Liime, at han uden nogen videre Ophold eller Udflugt efter ovenn. Højesterets Dom i alle Maader stiller bem. Ob. Lt. Møller og hans medarvinger tilfreds for hvis de i saa Maader hos hannem kan have at prætere.

Hafn. d. 10. Nov. 1671⁷⁶.

En halv Snes Aar senere svæver der endnu en Strid mellem Claus Lym paa den ene Side og Borgmester Hans Hansen af Helsingør paa den anden Side angaaende et Udlæg i Jonas Heinemarks Hovedgaard i Helsingør. Holger Parsberg og Andreas von Engberg udnævnes til Commissarier d. 1. Okt. 1681⁷⁷. Hvad deres Kendelse gik ud paa, vides ikke. Men forhaabentlig har de nu, 20 Aar efter Jonas Heinemarks Død, faaet alle Stridsmaal vedr. Arven ud af Verden.

HENVISNINGER

¹ Univ. Matr. Lejden Sp. 109. — ² Haderslevhus Regnskaber 1595–1624. — ³ Haderslevhus Regnskab 1617/18 Udg. Bil. Nr. 1. — ⁴ do. 1620—21 Udg. Bil. Nr. 77. — ⁵ Arnamagn. Saml. Diplom. Dan. XVII Nr. 5. — ⁶ Haderslevhus Regnskab 1620/21 Udg. Bil. Nr. 1. — ⁷ Kanc. Brevbøger 1608–1615 S. 525. — ⁸ Helsingør Marie K. Viel-

ser. — ⁹ Bircherods Dagbøger S. 80. — ¹⁰ Dipl. Dan. XVII Nr. 21. — ¹¹ Inl. Reg. 1649 Fol. 49. — ¹² Güttel: Die Marienkirche in Hadersleben S. 59, 106. — ¹³ Sj. Reg. 1625–31 Fol. 215. — ¹⁴ do. Fol. 482. — ^{14a} Kbhvns Dipl. I, 648, III, 220. — ¹⁵ Dipl. Dan. XVII Nr. 12. — ¹⁶ PH. T. 1. R. I, 203. ¹⁷ Kanc. Brevbøger S. 415. — ¹⁸ Øresunds Toldregnskab 1641, Indtægter og Udgifter. — ¹⁹ R. K. AfregnBg. Borgerlig Stand Fol. 67. ²⁰ R. K. Bestall. 1661–62 Fol. 85. — ²¹ do. Fol. 84. — ²² Olai K. Regnskab. — ²³ Bircherods Dagbøger S. 80. — ^{24–26} Arnamagn. Saml. Dipl. Dan. XVII Nr. 22. — ²⁷ do. Nr. 24. — ²⁸ do. Nr. 25. — ²⁹ Nr. 28. — ³⁰ Danske Samlinger 2–76, Hist. T. III–1–231. — ³¹ Dipl. Dan. XVII, Nr. 30. — ³² do. Nr. 31. — ³³ do. Nr. 32. — ³⁴ do. Nr. 33. — ³⁵ Sj. Tegn. 1646–48 Fol. 93. — ³⁶ do. Fol. 98. — ³⁷ do. Fol. 140. — ³⁸ Sj. Tegn. 1651–53 Fol. 547. — ³⁹ Sj. Reg. 1657–60 Fol. 213. — ⁴⁰ Sj. Reg. 1657 60 Fol. 620. ⁴¹ Inl. Reg. 1665 Fol. 457. — ⁴² H. Goische: Ligprædiken over Birgitte Heinemark. — ⁴³ do. — ⁴⁴ Tidsskrift for norsk Personalhistorie, ny Række S. 398. — ⁴⁵ P. H. T. 1. R. I, 203. ⁴⁶ Olai K. Regnskab. — ⁴⁷ Helsingør Bys Regnskab 1648. — ⁴⁸ Kbh. Diplom. I, 745. — ⁴⁹ Svavsted Amtsregnskaber 1631–37, Quellen & Forschungen zur Geschichte Schleswig Holsteins XIV 177, 178, Inl. Reg. 1655, Fol. 291. — ⁵⁰ Olai K. Regnskab. — ⁵¹ Hirsch. — ⁵² Carøe: Den danske Lægestand I, 73, Helsingør Regnskab 1650, Sj. Reg. 1670, 96. ⁵³ Carøe l. c. — ⁵⁴ Inl. t. Sj. aabne Breve Nr. 24 30/1 1678. — ⁵⁵ Novis Thalamis 1654, B. D. III Sp. 1011. — ⁵⁶ O. H. Møller: Genealogia Boisen. — ⁵⁷ P. H. T. 5. R. VI, 152. ⁵⁸ Roede: Hofbetjente, Kringelbach 1660–1848 S. 279. — ⁵⁹ Bloch: Amtmænd 1660–1848 S. 88. — ⁶⁰ Inl. t. Sj. Missive Nr. 235 af 16/6 1663. — ⁶¹ Sj. Reg. 1663 Fol. 463, 465, Sj. Tegn. 1663 Fol. 638. — ⁶² Patenten 1664–65 Fol. 447. ⁶³ Indlæg til Patenten 1670 3/12. — ⁶⁴ Pat. 1668–69 Fol. 215. ⁶⁵ Slægten Lihme, Milit. Regnsk. VIa Nr. 1a, Braem. — ⁶⁶ Sj. Reg. 1667 Fol. 341. — ⁶⁷ Malmø Forminnen 1937 S. 39. — ⁶⁸ Helsingør Skifter 1662. — ⁶⁹ Sj. Tegn. 1660–63 Fol. 425, 426. — ⁷⁰ Indlæg t. Nr. 235 Sj. Missive 16/6 1663. — ⁷¹ Sj. Tegn. 1660–63 Fol. 548. ⁷² do. Fol. 564. ⁷³ Sj. Teg. 1664–66 Fol. 23. — ⁷⁴ do. Fol. 186. — ⁷⁵ Indlæg t. Sj. Missive Nr. 333 af 25/7 1664. — ⁷⁶ Sj. Tegn. 1670–71 Fol. 676. ⁷⁷ Sj. Tegn 1681–82 Fol. 158.